

2020 m. rugpjūčio mėnesį įvyko paskutiniai projekto „Konservuotų pašarų kokybės ir rizikos vertinimas pieninių galvijų šėrimo pilnavertiškumo ir gerovės užtikrinimui“, Nr. 14PA-KK-17-1-01503-PR001, finansuoto pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Žinių perdavimas ir informavimo veikla“ veiklos sritį „Parama parodomiesiems projektams ir informavimo veiklai“, pasidalijimo patirtimi grupių susitikimai. Jie buvo skirti aptarti projekto metu visuose Lietuvos apskrityse vykdyto bandymo rezultatus ir padiskutuoti bei pasidalinti patirtimi apie atliktų mokslinių tyrimų pritaikymą tradiciniuose pienininkystės ūkiuose, kurie žaliavą galvijų šėrimui augina ir pašarus gamina patys.

Projekto metu įvairiuose Lietuvos regionuose buvo sukurta 4 pasidalijimo patirtimi grupės, kurių susitikimai per projekto vykdymo laikotarpį vyko kiekvieną ketvirtį. Grupę sudarė 6 ūkininkai, plėtojantys pienininkystę. Susitikimų metu pasidalijimo patirtimi grupių dalyviai gavo naujausią informaciją apie vykdomo bandymo rezultatus. Buvo analizuoti konservuotų pašarų mėginiai ir aptarti analizės rezultatai.

Kadangi projektas truko trejus metus, įvairiuose Lietuvos regionuose išryškėjo skirtingos problemos, nes vienur pašarui auginta daugiau kukurūzų, kitur populiariausias buvo žolių silosas. Projekto organizatoriai – LAMMC Žemdirbystės instituto mokslininkai – ūkininkams siekė perteikti ne tik moksliniais tyrimais paremtas žinias apie žolynų tvarkymą, kukurūzų auginimą, konser-

Konservuotų pašarų gamyba: tinkama žaliava – gera kokybė

vuotų pašarų ruošimo technologijas, bet ir suteikti informacijos apie ūkyje jau paruošto pašaro kokybę, galimus rizikos veiksnius.

Susitikimų metu pasidalijimo patirtimi grupių nariai susipažino vieni su kitais, diskutavo aktualiais klausimais, pasidalijo pašarams auginamų augalų tręšimo, piktžolių naikavimo, pjūties laiko ir siloso kokybės išsaugojimo, mikotoksinų atsiradimo problemomis.

2018–2020 m. iš viso buvo suorganizuoti 44 pasidalijimo

ūkiams, mokymo įstaigos ir žemės ūkio paskirties parodos. Susitikimų metu gauta informacija buvo naudinga ūkininkams ir projekte dalyvavusių žemės ūkio bendrovių specialistams. Renginiuose dalyvavo ir paskaitas skaitė šioje srityje didelę patirtį sukaupę LAMMC Žemdirbystės instituto mokslo darbuotojai dr. Jonas Šlepetys, dr. Ona Auškalnienė, dr. Jurgita Cesevičienė, dr. Alvyra Šlepetienė ir dr. Audronė Mankevičienė.

Projekto pasidalijimo pa-

Marijampolės, Alytaus ir Lazdijų rajonų ūkininkų susitikimas Kalvarijoje.

Marijampolės, Radviliškio, Panevėžio, Kėdainių rajono ūkininkai LAMMC Žemdirbystės instituto Žolių selekcijos skyriaus eksperimentiniuose laukuose apžiūri naujų pašarui auginamų augalų kolekciją.

Kėdainių, Raseinių ir Radviliškio rajonų ūkininkai apžiūri ūkininko Rimanto Sinicko (Gudžiūnai, Kėdainių r.) laukus.

Tauragės ir Šilalės rajonų ūkininkai su dr. Ona Auškalniene ir dr. Jonu Šlepečiu aptaria kukurūzų dygimo problemas.

Baigiamosios konferencijos dalyviai 2020-10-08.

patirtimi grupių susitikimai. Dauguma susitikimų vyko pačių ūkininkų ūkiuose, tačiau buvo lankomos ir įvairios įmonės bei bendrovės, teikiančios paslaugas pienininkystės

tirtimi grupių susitikimais buvo siekiama skatinti ne tik pieno ūkių veiklos gyvybingumą, konkurencingumą, bet ir ūkininkų mokslininkų bei kitų žemės ūkio specialistų bendradarbiavimą.

Spalio 8 d. Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro Žemdirbystės institute įvyko

projekto baigiamoji konferencija, kurioje dalyvavo daugiau kaip 100 dalyvių (ūkininkai, mokslininkai, studentai, konsultantai ir kiti žemės ūkio specialistai). Projekto vykdytojai pasidžiaugė sėkmingai įgyvendintu projektu ir išreiškė viltį, kad jo rezultatai bus naudingi žemės ūkio sektoriaus darbuotojams.

Daugiau informacijos apie įgyvendintą projektą yra pateikta Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro tinklalapyje www.lammc.lt.

Užs. nr. 168

EUROPOS ŽEMĖS ŪKIO FONDAS KAIMO PLĖTRAI: EUROPA INVESTUOJA Į KAIMO VIETOVES

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

LIETUVOS AGRARINIŲ IR MIŠKŲ MOKSLŲ CENTRAS

Kėdainiuose pradėtas šildymo sezonas

Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktorius spalio 14 d., trečiadienį, pasirašė įsakymą, kuriuo nustatyta 2020–2021 metų šildymo sezono pradžia.

Šiais metais šildymo sezonas Kėdainiuose pradėtas spalio 15 d. (ketvirtadienį).

Šildymo sezono pradžios

sąlygas reglamentuoja Lietuvos Respublikos vietos savivaldos ir šilumos ūkio įstatymai bei šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės.

Ketvirtadienį šildymo sezoną pradėjo ir šalies didmiesčiai.

„Rinkos aikštė“ inf.

Šildymo sezonas Kėdainiuose pradėtas spalio 15 d. (ketvirtadienį).

Konteinerius palikite prie gatvės – ant jų klijuos lipdukus

Nuo gruodžio 1 d. mišrias komunalines atliekas Kėdainių rajono savivaldybėje surinks UAB „Ekonovus“.

Įmonė iki aptarnavimo pradžios privalo sužymėti visus konteinerius, todėl rajono savivaldybė prašo spalio ir lapkričio mėnesiais konteinerius laikyti išstumtus prie gatvės, kad UAB „Ekonovus“ darbuotojai netrukdomai galėtų ant jų užklijuoti informacinius lipdukus.

Kėdainių r. savivaldybės inf.

BNS nuotr.

Konservuotų pašarų gamybos ir kokybės aspektai 2018–2020 m.

2020 m. pavasarį įvyko paskutiniai seminarai projekto „Konservuotų pašarų kokybės ir rizikos vertinimas pieninių galvijų šėrimo pilnavertiškumo ir gerovės užtikrinimui“, Nr. 14PA-KK-17-1-01503-PR001, finansuojamo pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Žinių perdavimas ir informavimo veikla“ veiklos sritį „Parama parodomiesiems projektams ir informavimo veiklai“.

Iš viso 2018–2020 m. buvo suorganizuota 12 seminarų, kurie vyko visose Lietuvos apskrityse. Juose paskaitas skaitė ilgamečiai LAMMC Žemdirbystės instituto mokslo darbuotojai-lektoriai dr. Jonas Šlepetytis, dr. Ona Auškalnienė, dr. Jurgita Cesevičienė ir dr. Audronė Mankevičienė. Seminarų tikslas – pieninių galvijų augintojus supažindinti su sąlygomis, kaip išauginti kuo geresnę žaliavą žolių bei kukurūzų silosui paruošti, ir aptarti, kaip kinta siloso rodikliai jo laikymo metu.

Projekto lektoriai ir Marijampolės sektorinio praktinio mokymo centro direktorius.

tvarumo išsaugojimo.

Silosas daugelyje šalių yra pagrindinis konservuotas pašaras atrajojantiems galvijams žiemos laikotarpiu, tačiau kiekvienais metais vis daugiau melžiamų karvių ir vasarą yra laikomos tvartuose, o silosuotas pašaras sudaro didelę dalį gyvulių raciono.

mas vietoje, dažniausiai pienukystės ūkyje.

Siloso paruošimas yra kruopštumo reikalaujantis procesas, susidedantis iš kelių etapų, kurių metu galutinį produktą gali negrįžtamai sugadinti nors ir nedidelės klaidos. Nuo galutinio produkto kokybės priklauso gyvulių

nėra greitai gendančių sudedamųjų dalių, mikroorganizmų, mikotoksinų, draudžiamų naudoti medžiagų.

Nors teoriškai silosavimas atrodo paprastas pašarų konservavimo būdas, tačiau yra daug veiksnių, lemiančių pašaro mitybinę vertę ir saugumą. Nekontriuojamas mikroorganizmų dauginimasis silose yra susijęs su dideliais pašaro maisto medžiagų nuostoliais ir turi neigiamos įtakos gyvūnų sveikatai.

Lietuvoje vyraujant įvairių dydžių pieno ūkiams (nuo nedidelių 6–10 karvių iki labai pažangių, laikančių 200 ir 400 galvijų) skiriasi ir jų siloso ruošimo technologijos. Stambieji ūkiai siloso gamybai yra geriau pasiruošę nei smulkieji, tačiau klaidų pasitaiko visur, o jas nulemia įvairūs veiksniai, kuriuos atskleisti ir buvo vienas iš vykdyto projekto uždavinių.

Įgyvendinant LAMMC Žemdirbystės instituto vykdytą projektą, ūkininkams suteikta moksliskai pagrįstų naujų žinių apie pieninių galvijų produktyvumo didinimą, produkcijos kokybės ir aplinkosaugos gerinimą ir ekonominį naudingumą.

Išsami informacija apie projektą pateikta Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro tinklalapyje www.lammc.lt.

Nr. 213/7

Seminaras Kauno kolegijoje.

Siekiant gero derliaus, itin aktualios yra žinios apie kukurūzų auginimo ypatumus ir žolynų parinkimas bei naudojimas siloso gamybai. Su seminarų klausytojais diskutuota, kad siloso kokybės analizė yra subalansuoto raciono, didelio produktyvumo, produkcijos kokybės, sveikatingumo ir ekonominio naudingumo pagrindas. Produktyvumo didinimas, produkcijos kokybės gerinimas, jos saugos užtikrinimas prisideda prie aplinkos

Vakarų Europoje daugelis ūkininkų galvijus silosu šeria ištiesus metus. Dėl to gyvulių produktyvumas nenukenčia, o išlaidos produkcijos vienetui pagaminti sumažėja.

Kukurūzai ir įvairūs žoliniai augalai yra pagrindiniai konservuojamieji augalai, iš kurių gana nebrangiai galima pagaminti geros kokybės silosą, o visi būtini auginimo technologijos darbai gali būti atlikti mechanizuotai. Žaliava auginama ir pašaras gamina-

sveikatingumas ir iš jų gaunamos produkcijos kokybė. Siloso kokybė svarbi dviem atžvilgiais: 1) mitybinės vertės, kurią apibūdina jame esantis energijos, baltymų ir kitų maisto medžiagų kiekis, mineralinių medžiagų, aminorūgščių, riebalų rūgščių, vitaminų bei fermentų aktyvumas, jų kiekis ir skonio savybės; 2) rizikos ir saugumo (ar pašaras nekenksmingas gyvūnų sveikatai ir produkcijai), kurie nurodo, kad pašare

Seminaras Alantos technologijos ir verslo mokykloje

Seminaras Plungėje.

Pasiruošimas tvartiniam laikotarpiui siekiant užtikrinti produkcijos kokybę pieno ūkiuose

2019 m. spalio mėnesį įvyko projekto „Konservuotų pašarų kokybės ir rizikos vertinimas pieninių galvijų šėrimo pilnavertiškumo ir gerovės užtikrinimui“ Nr. 14PA-KK-17-1-01503-PR001, finansuojamo pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Žinių perdavimas ir informavimo veikla“ veiklos sritį „Pama parodomiesiems projektams ir informavimo veiklai“, pasidalijimo patirtimi grupių susitikimai. Jie vyko ūkiuose, kurie išsidėstę Kauno, Panevėžio, Marijampolės, Tauragės apskrityse. Pasidalijimo patirtimi grupių susitikimų tikslas buvo pasidalyti daugiamete patirtimi ir naujausiomis žiniomis apie pasiruošimą tvartiniam laikotarpiui, kokie prioritetai buvo numatyti pašarų bazės formavimui, su kokiomis problemomis ir sunkumais buvo susidurta siekiant padidinti pieninės bandos produktyvumą.

Rokiškio rajone netoli Žiobiškio esančiame Adrianos Šedienės ūkyje iš primelžiamo žaliavinio pieno yra gaminamas pakankamai platus pieno produkcijos asortimentas: pienas, rūgpienis, pasukos, išrūgos, grietinėlė, įvairiausių rūšių sūriai, jogurtai, grietinė, sviestas. Produkcija yra pažymėta išskirtinės kokybės ženklu. Šeimininkai maloniai pasidalijo patirtimi apie pašarų ruošimą, nes žaliava pašarui išauginama pačiame ūkyje.

Aplankius Kėdainių rajone Surviliškyje įsikūrusį Erlandos Turskienės ūkį, pasidalijimo patirtimi grupės nariai išsiaiškino, kad labai apsimoka sukaupti didesnes pašarų atsargas, nežiūrint į tai, kad jos nebus sunaudotos tais pačiais metais. Ūkininkė labai džiaugėsi, kad tokias silos atsargas turėjo pernai, nes jos labai padėjo pilnavertiškai šerti gyvulius sausringais metais. Atlikus tokio silos analizės išsiaiškinta, kad ilgesnis laikymas neturėjo reikšmingo

įtakos jo kokybei ir pagrindiniai rodikliai, lemiantys pašaro saugumą, ženkliai nepakito.

Vienas stambiausių Pagėgių ir Tauragės apskrities žemės ūkio kooperatyvų „Lumpėnų Rambynas“ veikia jau daugiau nei 20 metų. Pagrindinė ūkio veikla – pieno gavyba, tačiau ūkis augina ir bulius – mėšai. Ūkio vadovas Remigijus Kelneris mano, kad tokie pasidalijimo patirtimi grupių susitikimai atneša ne tik naujų žinių, bet ir naudingą bendravimą tarp ūkininkų. Svarbiausia tai, kad iki šiol ūkio vadovas įžvelgia pieno ūkio verslo perspektyvą.

Lukšių žemės ūkio bendrovė Šakių rajone garsėja puikiais pieno gamybos rezultatais, todėl aplankyti šią bendrovę pasidalijimo pa-

tirtimi grupės nariams buvo labai įdomu ir naudinga. Ūkyje sukurta stipri pašarų bazė, kuri kasmet vis tobulinama bei taikomos įvairios šėrimo inovacijos.

Skirtingo dydžio gyvulininkystės ūkius atstovaujantys pasidalijimo patirtimi grupės nariai susitikimų metu gavo naujų žinių, pasidalijo kasdieniniais rūpesčiais, jų sprendimo galimybėmis ir būdais, aiškino, kaip patobulinti pašarų gamybos procesą

bei diskutavo apie produkcijos savikainą. Diskusijose dalyvavo LAMMC Žemdirbystės instituto mokslininkai dr. Jonas Šlepetys, dr. Jurgita Cesevičienė, dr. Audronė Mankevičienė.

Kviečiame ūkininkus, konsultantus ir visus, besidominčius inovacijomis, mokslo žiniomis pagrįstais ir praktikoje išbandytais tyrimų rezultatais, 2020 metais taip pat aktyviai dalyvauti lauko dienoje ir seminaruose.

Renginių grafikus ir kitą aktualią informaciją apie projektą rasite Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro tinklapyje www.lammc.lt arba kreipdamiesi tiesiogiai į projekto vadovę dr. Audronę Mankevičienę [el. paštu audrone.mankeviciene@lammc.lt](mailto:el.pastru.audrone.mankeviciene@lammc.lt) ir administratorę Liną Ramanauskaitę [el. paštu lina.ramanauskaite@lammc.lt](mailto:el.pastru.lina.ramanauskaite@lammc.lt).

Nr. 453/7

Apie siloso rūšis ir kokybę iš pirmų lūpų

2019 m. kovo mėnesį įvyko projekto „Konservuotų pašarų kokybės ir rizikos vertinimas pieninių galvijų šėrimo pilnavertiškumo ir gerovės užtikrinimui“, Nr. 14PA-KK-17-1-01503-PR001, finansuojamo pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Žinių perdavimas ir informavimo veikla“ veiklos sritį „Parama parodomiesiems projektams ir informavimo veiklai“, lauko dienų ciklas Klaipėdos, Telšių, Vilniaus, Panevėžio ir Alytaus apskrityse pas ūkininkus Ireną Lachaj (Kapstatų k., Endriejavo sen., Klaipėdos r.), Joną Živatkauską (Upynos k., Upynos sen., Telšių r.), Sigitą Razvadauską (Vaivadiškių k., Siesikų sen., Ukmergės r.), Gražiną Plevokiene (Mirabelio k., Kupiškio r.) ir Antaną Stalevičių (Peršėkininkų k., Miroslavo

sen., Alytaus r.). Lauko dienų tikslas buvo pristatyti naujausias mokslo žinias apie siloso gamybai auginamos ir naudojamos žaliavos kokybę bei vertę.

Žemės ūkio augalų auginimo ir pašarų gamybos technologijos nuolat kinta, todėl siloso pašarinės vertės analizės reikalauja nuolatinio tyrimų atnaujinimo ir jų pateikimo vartotojams pagal individualius poreikius, nes kiekvienam Lietuvos regionui būdingas pašarų ruošimo specifiskumas. Projektas sėkmingai įgyvendinamas jau antrus metus. Projekto vadovė dr. Audronė Mankevičienė teigimu, LAMMC Žemdirbystės institutas turi stiprius specialistus, kurie gali patarti, kaip užauginti žolynus, taip pat ir kukurūzus, tinkamus siloso gamybai. Tad siekiama pasidalyti patirtimi, žiniomis ir tikimasi, kad ūkininkams tai suteiks naudos.

Lauko dienos dalyvavo Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro Žemdirbystės instituto mokslininkai dr. Ona Auškalnienė, dr. Jonas Šlepetytis, dr. Jurgita Cesevičienė, dr. Audronė Mankevičienė ir dr. Alvyra Šlepetytė.

Dr. J. Šlepetytis į lauko dienas susirinkusiems ūkininkams, laikantiems pienines karves, priminė svarbiausius pašarinių žolynų pasirinkimo aspektus ir jų naudojimo siloso gamybai ypatumus. Renkantis, kokius žolynus sėti, mokslininkas pirmiausia rekomenduoja atsižvelgti į dirvožemio sąlygas ir numatomą jų naudojimo paskirtį, įvertinti svarbiausių pupinių žolių produktyvumą ir stabilumą, potencialią botaninės sudėties kaitą, žolių rūšinės sudėties įtaką pašarų kokybei. Visi laikantys gyvulius žino pupinių žolynų,

Lauko diena ūkininko Jono Živatkausko ūkyje.

kaip baltymų šaltinio ir pigaus visaverčio pašaro, vertę. Tačiau beveik visi jie, išskyrus liucernas ir ožiarūčius, labai derlingi išlieka trumpai, jų ilgalaikis derlingumas sunkiai prognozuojamas, todėl šie veiksniai riboja minimų augalų pritaikomumą.

Pasak dr. O. Auškalnienės, kukurūzai – lengvai silosuojami, derlingi augalai, jų žaliavos silosui išauginimas mažiau priklauso nuo oro sąlygų palyginti su žolių silosu. Mokslininkės pastebėjimu, per pernyktę sausrą daugelį pieno ūkių gelbėjo būtent kukurūzai.

Dažniausiai ūkininkų klausimas gaminant silosą – naudoti priedą, ar ne? Dr. J. Cesevičienė teigimu, geros kokybės silosą galima pagaminti ir be priedų; nė vienas jų nėra itin efektyvus, todėl priimant sprendimą reikia atsižvelgti į konkrečias sąlygas. Ji įvardijo galimus siloso priedus: vandenį – kai per maža pašaro drėgmė; celiuliozės šaltinius – kai yra šlapia, norint padidinti cukraus kiekį; bakterijų inokuliantus – kai pašarai pernelyg drėgni. Siloso kokybės stabilumą atidarius talpyklas užtikrina pieno rūgšties bakterijos,

fermentai – siekiant pagerinti pieno rūgšties gamybą. Azoto junginiai, naudojami kukurūzų ir javų silosui, padidina baltymų kiekį; skruzdžių rūgštis sumažina rūgštumą (pH), kai pašarai per šlapi; propiono rūgštis slopina pelėsių augimą esant per sausiems pašarams; cukrus ir (ar) krakmolo šaltiniai skiriami silosuojamoms pupinėms ir miglinėms žolėms, siekiant silose padidinti tirpių angliavandenių bei energijos kiekį ir pieno rūgšties koncentraciją.

Kviečiame ūkininkus, konsultantus ir visus, besidominčius inovacijomis, mokslo žiniomis pagrįstais ir praktikoje išbandytais tyrimų rezultatais, 2020 metais taip pat aktyviai dalyvauti lauko dienos ir seminaruose. Renginių grafiką ir kitą aktualią informaciją apie projektą rasite Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro www.lammc.lt ir programos LEADER bei žemdirbių mokymo metodikos centro www.zmmc.lt tinklalapiuose.

Nr. 337/7

Lauko diena ūkininko Sigito Razvadausko ūkyje.

Lauko bandymų apžiūra.

Dalijimosi patirtimi grupių susitikimai 2019-04-04

Balandžio 4 dieną Vytauto Didžiojo universiteto Žemės ūkio akademijoje įvyko Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro (toliau LAMMC) Žemdirbystės instituto vykdomo projekto „Konservuotų pašarų kokybės ir rizikos vertinimas pieninių galvijų šėrimo pilnavertiškumo ir gerovės užtikrinimui“, Nr. 14PA-KK-17-1-01503-PR001, keturių dalijimosi patirtimi grupių susitikimai, kurių metu jų nariai pasidalijo informacija, patirtimi, įvertino ir aptarė realią situaciją, savo ūkių veiklos problemas, taip pat ieškojo problemų sprendimo būdų, analizavo ir lygino per projekto vykdymo laikotarpį pasiektus rezultatus.

Susitikimų metu buvo pristatyta LAMMC struktūra, vykdoma veikla, Žemdirbystės instituto pagrindinės veiklos ir teikiamos paslaugos, taip pat projekto lektoriai-vykdytojai – mokslininkai: dr. Audronė Mankevičienė, dr. Jonas Šlepetys, dr. Alvyra Šlepetienė, dr. Jurgita Cesevičienė, dr. Ona Auškalnienė. Dalyviams buvo naudinga sužinoti, kad projekto bandymų vietos įrengtos visose Lietuvos apskrityse. Buvo aptartos tolesnės projekto vykdymo galimybės, siekiai ir planai vykdant projekto veiklas, bendradarbiaujant su žemės ūkio politikos formuotojais – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, Nacionalinės mokėjimo agentūros atstovais.

Į susitikimus pakviesti Nacionalinės mokėjimo agentūros atstovai papasakojo apie 2019 m. projektų administravimo aktualijas, svarbiausius tiesioginių išmokų paramos schemų ir Lietuvos kaimo plėtros programos priemonių pakeitimus, laikotarpius, dažniausiai pasitaikančius pažeidimus, taip pat atsakė į ūkininkams aktualius klausimus.

Vėliau mokslininkai grupelėse aptarė konkrečius grupelių nariams ūkininkams aktualius klausimus ir problemas.

Po renginio dalyviai galėjo apsilankyti tarptautinėje žemės ūkio parodoje „Ką pasėsi... 2019“, konsultuotis ir diskutuoti su mokslininkais, su žemės ūkio konsultantais aptarti agroverslo aktualijas, sužinoti apie naujausius žemės ūkio technikos pasiekimus.

Daugiau informacijos apie vykdomą projektą galima rasti čia: <https://www.lammc.lt/lt/konservuotu-pasaru-kokybes-ir-rizikos-vertinimas-pieniniu-galviju-serimo-pilnavertiskumo-ir-geroves-uztikrinimui/2342>

Siloso gamybai naudotos žaliavos kokybės vertinimas 2017–2018 m.

2018 metų gegužės mėnesį startavo pirmasis projekto „Konservuotų pašarų kokybės ir rizikos vertinimas pieninių galvijų šėrimo visavertiškumui ir gerovei užtikrinti“, Nr. 14PA-KK-17-1-01503-PR001, finansuojamo pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Žinių perdavimas ir informavimo veikla“ veiklos sritį „Parama parodomiesiems projektams ir informavimo veiklai“, renginys – lauko diena pas ūkininką Saulių Gaidžiūną (Radviliškio r., Grinkiškis, Šiaulių apskritis), „Pieninių galvijų ūkio įvairių konservuotų pašarų gamybai naudotos žaliavos kokybė ir vertė“, kurių organizavo Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro Žemdirbystės instituto mokslo darbuotojai.

Projektas sėkmingai įgyvendinamas jau metus. Lauko dienų tikslas – pristatyti naujausias mokslo žinias apie pieninių galvijų produkcijos kokybės gerinimą įvairių konservuotų pašarų mitybinės vertės identifikavimo ir rizikos valdymo aspektais. 2018 metais įvyko 4 lauko dienos, 5 seminarai ir 12 pasidalijimo patirtimi grupių susitikimų, kurių metu mokslo darbuotojai siloso

gamintojams pristatė jo gamybai naudotas žaliavos kokybės, mitybinės vertės ir mikotoksinų tyrimų rezultatus. Dalydamiesi žiniomis ir patirtimi mokslininkai siekia, kad ūkininkai įgytų daugiau informacijos, padėsiančios gauti didelį derlių ir paruošti geros kokybės silosą. Projekto vadovė dr. Audronė Mankevičienė teigia: „Nuolat kintant žemės ūkio augalų auginimo bei pašarų gamybos technologijoms, maistinės ir pašarinės vertės analizėms silose reikia naujų tyrimų ir jų pateikimo vartotojams pagal individualius poreikius, nes kiekvienas regionas Lietuvoje pasižymi pašarų ruošimo specifiku. Vartotojui svarbu žinoti ne

tik tai, kokius augalus pasirinkti konservuotų pašarų gamybai, bet ir kokiems auginimo bei pašarų

gamybos etapams reikia ypatingo dėmesio dėl mitybinės vertės išsaugojimo, toksiškų grybų ir jų gaminamų mikotoksinų atsiradimo ribojimo“. Šiomet organizuoti renginiai sulaukė ūkininkų susidomėjimo, o lektoriai stengėsi atsakyti į visus jiems rūpimus klausimus ir pateikti objektyvius tyrimų rezultatus bei mokslo žinių, kurios turėtų praktinės naudos.

Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro Žemdirbystės instituto mokslo darbuotojai kartu su techniais parodomuosius bandymus rengė pieno ūkiuose, parinktuose visose 10 šalies apskrityse.

2018 metais išanalizuoti 59 siloso mėginiai: 18 kukurūzų, 28 daugiamečių žolių, 5 avižų, vikių bei miežių ir 8 grūdinių mėginiai. Ūkininkai silosą dažniausiai silosuoja tranšėjose, ypač kukurūzų, tačiau domimasi ir kukurūzų siloso gamyba riti-

niuose. Žolę populiariau rulonuoti, tačiau projekte dalyvaujantys ūkininkai ją dažniau silosuoja tranšėjose. Siloso mėginius analizuojant laboratorijoje išryškėjo, kad, neatidarytas tranšėjas laikant du sezonus, jo kokybė nukenčia nežymiai, tačiau atsiranda užsikrėtimo mikotoksinais rizika. 2017 metais siloso mėginiai dėl nepalankių meteorologinių sąlygų buvo labiau užteršti mikotoksinais. Visi šie klausimai buvo aptariamai lauko dienų ir seminarų metu.

2019 metais jau planuojama lauko dienos, seminarai ir pasidalijimo patirtimi grupių susitikimai, kurių metu lektoriai dr. Audronė Mankevičienė, dr. Alvyra Šlepetienė, dr. Jurgita Cesevičienė, dr. Ona Auškalnienė ir dr. Jonas Šlepetys sieks visiems besidominantiems renginių dalyviams duoti vertingų patarimų, kaip gauti gerą derlių ir kad paruoštas silosas būtų vertingas bei saugus.

Kviečiame ūkininkus, konsultantus ir visus, besidominčius inovacijomis, mokslo žiniomis pagrįstais ir praktikoje išbandytais tyrimų rezultatais, 2019–2020 metais dalyvauti lauko dienose ir seminaruose. Renginių grafikus ir kitą aktualią informaciją apie projektą rasite Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro ir programos LEADER bei žemdirbių mokymo metodikos centro tinklalapiuose www.lammc.lt ir www.zmmc.lt.

Nr. 742/7

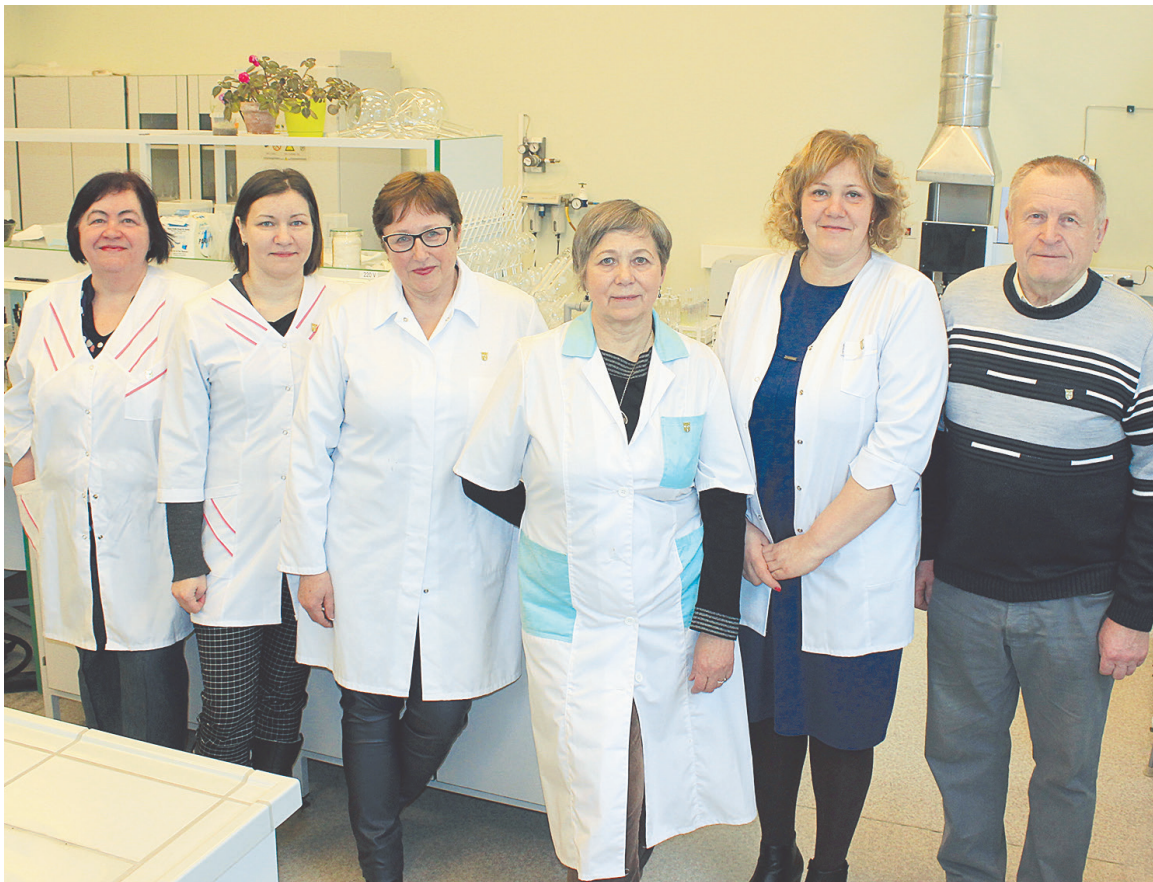
Paveikslas. Projekto parodomųjų bandymų vietos 10-yje Lietuvos apskrityse.

Iš mokslo laboratorijų – tiesiai į pieninių galvijų augintojų ūkius

Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filialo Žemdirbystės instituto Augalų patalogijos ir apsaugos, Augalų mitybos ir agroekologijos skyrių, Cheminių tyrimų laboratorijos mokslo darbuotojai, technikai ir specialistai įgyvendina projektą „Konservuotų pašarų kokybės ir rizikos vertinimas pieninių galvijų šėrimo pilnavertiškumo ir gerovės užtikrinimui“ Nr. I4PA-KK-17-I-01503-PR001, finansuojamą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Žinių perdavimas ir informavimo veikla“ veiklos sritį „Parama parodomiesiems projektams ir informavimo veiklai“. Projekto trukmė – nuo 2017 m. gruodžio 19 d. iki 2020 m. spalio 1 d. Projekto vadovė – dr. Audronė Mankevičienė.

Projekto tikslas – mokslo žiniomis pagrįsti ir skatinti pieninių galvijų produkcijos kokybės gerinimą įvairių konservuotų pašarų mitybinės vertės identifikavimo bei rizikos valdymo aspektais. Tikslui pasiekti išskirti pagrindiniai projekto uždaviniai.

Vykdamas parodomąjį bandy-

Lektoriai, kurie ves lauko dienas ir seminarus. Iš kairės: vyriausioji mokslo darbuotoja dr. Alvyra Šlepetienė, vyresnioji mokslo darbuotoja dr. Jurgita Cesevičienė, projekto vadovė, vyriausioji mokslo darbuotoja dr. Audronė Mankevičienė, vyriausioji mokslo darbuotoja dr. Bronislava Butkutė, vyresnioji mokslo darbuotoja dr. Eglė Petraitienė, vyresnysis mokslo darbuotojas dr. Jonas Šlepetys.

mą pieninių galvijų augintojams ir įvairių konservuotų pašarų (siloso) gamintojams perteikti moksliniais tyrimais pagrįstus

jų gamybai naudotos žaliavos kokybės, mitybinės vertės ir rizikos (mikotoksinų atžvilgiu) tyrimo rezultatus, pateikti reko-

mendacijas gyvūnų gerovei užtikrinti.

Pieninių galvijų augintojus, įvairių rūšių siloso gamintojus supažindinti su inovacijomis konservuotų pašarų gamybos srityje, skatinti naujų žinių diegimą pristatant tyrimų rezultatus apie geros siloso kokybės užtikrinimą, rizikos veiksnių identifikavimą ir neigiamą poveikį gyvūnų produktyvumui.

Lauko dienų (bus suorganizuota 13), seminarų (12), kitų informavimo renginių ir pasidalijimo grupių susitikimų metu suteikti pieninių galvijų augintojams, įvairių rūšių konservuotų pašarų gamintojams moksliskai pagrįstą naujų žinių apie pieninių galvijų produktyvumo didinimą, produk-

Dr. Audronė Mankevičienė.

cijos kokybės ir aplinkosaugos gerinimą bei ekonominį naudingumą.

Projekto parama – 131 585,00 Eur; 111 847,25 Eur skiria Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai, kitą dalį – 19737,75 Eur – sudaro Lietuvos valstybės biudžeto lėšos, taip pat nuosavu indėliu – 1500,00 Eur – prisideda Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filialo Žemdirbystės institutas.

Parodomąjį bandymą Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filialo Žemdirbystės instituto mokslo darbuotojai kartu su technikai įrengs pieno ūkiuose, pasirinktuose iš visų 10 Lietuvos apskričių. Įrengtuose parodomuosiuose bandymuose didžiulę šios srities patirtį sukaupe mokslininkai lauko dienų, seminarų metu perteiks savo žinias ir atsakys į visus aktualius klausimus, teiks rekomendacijas.

Kviečiame ūkininkus, konsultantus ir visus, besidominčius inovacijomis, mokslo žiniomis pagrįstais ir praktikoje išbandytais tyrimų rezultatais, 2018–2020 m. dalyvauti lauko dienose ir seminaruose. Renginių grafikus ir kitą aktualią informaciją apie projektą rasite Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro (www.lammc.lt) ir programos LEADER bei žemdirbių mokymo metodikos centro (www.zmmc.lt) tinklalapiuose.

EUROPOS ŽEMĖS ŪKIO FONDAS KAIMO PLĖTRAI:
EUROPA INVESTUOJA Į KAIMO VIETOVES

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIS

LIETUVOS
AGRARINIŲ IR MIŠKŲ
MOKSLŲ CENTRAS